

2015/2323(INI)

25.1.2016

NÁVRH ZPRÁVY

o realizaci nové politiky pro spotřebitele energie
(2015/2323(INI))

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

Zpravodajka: Theresa Griffin

OBSAH

Strana

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU..... 3

NÁVRH USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

o realizaci nové politiky pro spotřebitele energie (2015/2323(INI))

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Realizace nové politiky pro spotřebitele energie“ (COM(2015)0339),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Zahájení veřejné konzultace o novém uspořádání trhu s energií“ (COM(2015)0340),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Rámcová strategie k vytvoření odolné energetické unie s pomocí progresivní politiky v oblasti změny klimatu“ (COM(2015)0080),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 26. listopadu 2014 nazvané „Investiční plán pro Evropu“ (COM(2014)0903),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. listopadu 2012 nazvané „Zajistit fungování vnitřního trhu s energií“ (COM(2012)0663),
- s ohledem na sdělení Komise nazvané „Plán přechodu na konkurenceschopné nízkouhlíkové hospodářství do roku 2050“ (COM(2011)0112),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 15. prosince 2011 nazvané „Energetický plán do roku 2050“ (COM(2011)0885),
- s ohledem na třetí energetický balíček,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/28/ES ze dne 23. dubna 2009 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů a o změně a následném zrušení směrnic 2001/77/ES a 2003/30/ES,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně osobních údajů,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES ze dne 11. května 2005 o nekalých obchodních praktikách,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2011/83/EU ze dne 25. října 2011 o právech spotřebitelů,

- s ohledem na své usnesení ze dne 19. června 2008 na téma „Směrem k Evropské chartě práv spotřebitelů energie“¹,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. září 2013 o zajištění fungování vnitřního trhu s energií²,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2013 o energetickém plánu do roku 2050, budoucnosti s energií³,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 4. února 2014 o místních a regionálních dopadech rozvoje inteligentních sítí⁴,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. dubna 2014 o ochraně spotřebitelů v souvislosti se základními službami⁵,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2015 na téma „Směrem k evropské energetické unii“⁶,
 - s ohledem na článek 52 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku a stanovisko Výboru pro vnitřní trh a ochranu spotřebitelů (A8-0000/2016),
1. vítá sdělení Komise o realizaci nové politiky pro spotřebitele energie;
 2. zdůrazňuje, že probíhající transformace energetiky vede k posunu od centralizovaného a neflexibilního energetického systému založeného na fosilních palivech k systému, který je decentralizovanější, flexibilnější a založený na obnovitelných zdrojích energie;
 3. domnívá se, že v této souvislosti by se měla energetická unie soustředit na zájmy občanů a měla by:
 - a. poskytnout občanům spolehlivou, finančně dostupnou, udržitelnou, spravedlivou a transparentní energii, energeticky účinné výrobky a bydlení;
 - b. umožnit občanům, aby si vyráběli a skladovali vlastní čistou energii, přijímali opatření k úsporám energie a stali se aktivními účastníky energetického trhu prostřednictvím výběru pro spotřebitele a možnosti podílet se bezpečně a sebevědomě na odezvě na straně poptávky;
 - c. vymýtit příčiny energetické chudoby;
 - d. chránit spotřebitele před podezřelými a nekalými praktikami dodavatelů, které narušují hospodářskou soutěž, a umožnit jim, aby plně vykonávali svá práva;

¹ Přijaté texty, P6_TA(2008)0306.

² Přijaté texty, P7_TA(2013)0344.

³ Přijaté texty, P7_TA(2013)0088.

⁴ Přijaté texty, P7_TA(2014)0065.

⁵ Přijaté texty, P7_TA(2014)0342.

⁶ Přijaté texty, P8_TA(2015)0444.

4. domnívá se, že transformace energetiky by obecně měla vést k decentralizovanějšímu a demokratičtějšímu energetickému systému, který je přínosný pro společnost jako celek, zvyšuje zapojení občanů a místních komunit a umožňuje jim vlastnit nebo podílet se na vlastnictví výroby, distribuce a skladování energie, ale zároveň chrání ty nejzranitelnější osoby;

Na cestě k dobře fungujícímu trhu s energií, který je přínosný pro spotřebitele

5. domnívá se, že cíl třetího energetického balíčku, kterým je zajistit skutečně konkurenceschopný a spotřebitelsky vstřícný retailový trh s energií stále nebyl uskutečněn, jak dokazuje nízká míra změny poskytovatele služeb ze strany spotřebitelů a nízká míra spokojenosti spotřebitelů v EU, stále vysoká míra koncentrace trhu a skutečnost, že klesající velkoobchodní náklady se nijak neprojevují na maloobchodních cenách;
6. vyzývá proto Komisi a členské státy, aby důsledně zajistily úplné provádění třetího energetického balíčku, a žádá o jeho revizi, aby byla zohledněna následující doporučení:
 - a. doporučuje, aby se zlepšila transparentnost a srozumitelnost faktur, které by měly zahrnovat informace o konečné ceně spolu s vysvětlením různých daní, odvodů a sazeb a informacemi o různých zdrojích energie a vyřizování stížností, jasné uvedení kontaktních údajů a informací o změně poskytovatele služeb a o opatření ke zvýšení energetické účinnosti; trvá na tom, že informace musejí být podány srozumitelně, přičemž odborné termíny by se neměly používat nebo by měly být jasné vysvětleny; žádá Komisi, aby v tomto směru stanovila minimální standardy;
 - b. doporučuje zvážit, zda by faktury za energie neměly povinně obsahovat srovnání nabídek, které by umožnilo všem spotřebitelům – i těm, kteří nemají přístup k internetu nebo nutné schopnosti – zjistit, zda by ušetřili peníze změnou poskytovatele služeb; domnívá se, že tyto faktury by měly zahrnovat i referenční srovnání s jinými spotřebiteli, aby se snížilo využívání energie;
 - c. doporučuje vypracovat pravidla pro nástroje k porovnávání cen, aby se zajistilo, že spotřebitelé budou mít přístup k nezávislým, aktuálním a srozumitelným srovnávacím nástrojům; domnívá se, že členské státy by měly vytvořit akreditační systémy pokrývající všechny nástroje k porovnávání cen v souladu s pokyny Rady evropských energetických regulátorů (CEER);
 - d. doporučuje, že by měl existovat omezený počet standardizovaných sazeb, aby se usnadnilo srovnání mezi různými dodavateli a sazbami a aby se předešlo matoucímu množství různých sazeb za stejný produkt;
 - e. doporučuje, aby byla zvážena možnost, že dodavatelé energie budou muset automaticky poskytnout spotřebitelům nejvýhodnější sazbu na základě jejich vzorců spotřeby v minulosti; konstatuje, že vzhledem k tomu, že počet spotřebitelů, kteří změni poskytovatele služeb, je po celé Evropě nízký, řada domácností, zejména těch nejzranitelnějších, se neúčastní trhu s energií a zůstává u zastaralých drahých sazeb;
 - f. doporučuje přijmout opatření, která umožní, aby maloobchodní ceny lépe odrážely velkoobchodní ceny, a tak se zvrátil trend zvyšujícího se poměru pevných složek ve

fakturách za energie, především síťové poplatky, daně a odvody, které jsou často regresivními prvky; doporučuje, aby tyto prvky byly uplatňovány progresivně nebo pokud možno financovány z alternativních zdrojů;

7. trvá na tom, že členské státy by měly plně provádět ustanovení o změně poskytovatele služeb uvedená ve třetím energetickém balíčku a že vnitrostátní právní předpisy musí spotřebitelům zaručit právo na změnu dodavatele rychle, snadno a bezplatně, aniž by museli platit poplatky za ukončení smlouvy či pokuty;
8. domnívá se, že programy a kampaně týkající se kolektivní změny dodavatele by měly být podporovány, aby pomohly spotřebitelům nalézt nejlepší nabídku; zdůrazňuje, že tyto programy musí být nezávislé, důvěryhodné, komplexní a inkluzivní a musí zasáhnout spotřebitele, kteří nejsou příliš aktivní; navrhuje, že tuto roli nejlépe splní místní orgány, regulační orgány, spotřebitelské organizace a jiné neziskové organizace a že by měla být zvážena možnost podpory pro tyto činnosti z evropských fondů;
9. trvá na tom, aby členské státy řádně provedly a prosazovaly ustanovení směrnic o nekalých obchodních praktikách a o právech spotřebitelů týkající se podomního prodeje, nepřiměřených podmínek či nekalých praktik a agresivních marketingových postupů, aby ochránily spotřebitele energií;

Demokratizace energetického systému, která umožní spotřebitelům přijmout odpovědnost za transformaci energetiky, vyrábět vlastní energii a zajistit vlastní energetickou účinnost

10. domnívá se, že místní orgány, komunity a jednotlivci by měli být základem transformace energetiky a měli by být aktivně podporováni, aby se mohli stát výrobci a dodavateli energie se stejným postavením jako ostatní subjekty;
11. domnívá se, že zahájení vlastní výroby energie a opatřením v oblasti energetické účinnosti brání přístup ke kapitálu, vysoké počáteční investiční náklady a dlouhá doba návratnosti; vyzývá tudíž k vytvoření nových podnikatelských modelů a inovativních finančních nástrojů, které podpoří vlastní výrobu energie, spotřebu a energetickou účinnost všech spotřebitelů; navrhuje, aby se to stalo prioritou EIB, EFSI a strukturálních fondů;
12. požaduje stabilní a dostatečné systémy odměňování, které zaručí jistotu investorů a zvýší výrobu energie z obnovitelných zdrojů v menších zařízeních; domnívá se, že distribuční sazby a jiné poplatky by neměly být diskriminační a měly by spravedlivě odrážet vliv spotřebitele na síť, a přitom zaručit dostatečné finanční prostředky na údržbu a rozvoj distribučních sítí; vyjadřuje politování nad nedávnými náhlými změnami podpůrných programů v některých členských státech a zavedením nespravedlivých a represivních daní či poplatků, které poškozují další rozšiřování vlastní výroby energie;
13. doporučuje snížit administrativní překážky pro nové kapacity vlastní výroby energie na absolutní minimum a navrhuje nahradit zdoluhavý proces povolování jednoduchým požadavkem na ohlášení; navrhuje, že by revize směrnice o energii z obnovitelných zdrojů mohla zahrnovat zvláštní ustanovení odstraňující překážky a podporující programy na výrobu energie v komunitách/družstvech;

14. zdůrazňuje potřebu příznivého rámce pro nájemníky a osoby žijících ve vícebytových budovách, který jim umožní, aby také využili možnosti vlastní výroby energie a opatření v oblasti energetické účinnosti;
15. vyzývá Komisi, aby posílila svou podporu pro Pakt starostů a primátorů, aby se dále rozšířil a rozvinul jakožto nástroj, který podpoří vlastní výrobu energie a opatření v oblasti energetické účinnosti, bojuje proti energetické chudobě a usnadní výměnu osvědčených postupů mezi všemi místními orgány, regiony a členskými státy, a aby zajistila, že všechny místní orgány budou informované o dostupné finanční podpoře;

Podpořit rozvoj řízení odezvy na straně poptávky

16. poukazuje na to, že ceny energií se musí lišit mezi obdobími „ve špičce“ a „mimo špičku“, aby se podpořila odezva na straně poptávky, a proto podporuje rozvoj dynamické tvorby cen na dobrovolném základě za předpokladu, že bude provedeno důkladné posouzení jeho dopadů na všechny spotřebitele; domnívá se, že dynamické sazby musí být transparentní, srovnatelné a jasně vysvětlené;
17. domnívá se, že spotřebitelé by měli mít snadný a aktuální přístup ke svým údajům o spotřebě z hlediska obsahu i z peněžního hlediska, aby mohli činit informovaná rozhodnutí; domnívá se, že zavedení inteligentních měřičů předpokládá pevný právní rámec, který zajistí konec zpětného účtování, a že toto zavádění inteligentních měřičů by mělo být pro spotřebitele účinné a finančně dostupné a pro spotřebitele trpící energetickou chudobou by mělo být zdarma; trvá na tom, že úspory vyplývající z účinnosti inteligentních měřičů by měly být spravedlivě rozděleny mezi provozovatele sítě a uživatele;
18. zdůrazňuje, že rozvoj inteligentních technologií nesmí opomínat nejzranitelnější nebo méně aktivní spotřebitele ani vést ke zvyšování cen;
19. zdůrazňuje, že je třeba vyvinout inteligentní přístroje, které automaticky řídí poptávku po energii na základě cenových signálů;
20. domnívá se, že zpracovávání a ukládání údajů občanů v oblasti energie by mělo být řízeno neutrálními subjekty a mělo by dodržovat stávající právní předpisy EU, které stanoví, že veškeré údaje vlastní dotčený občan a že údaje mohou být poskytovány třetím stranám pouze s výslovným souhlasem; navíc se domnívá, že občané by měli mít možnost vykonávat své právo na opravu a vymazání informací;

Řešení příčin energetické chudoby

21. vyzývá k vytvoření silného rámce EU pro boj proti energetické chudobě, včetně široké, společné, ale nekvantitativní definice energetické chudoby, vycházející z myšlenky, že přístup k finančně dostupné energii je základním sociálním právem; naléhavě žádá Komisi, aby v nadcházejících legislativních návrzích upřednostňovala opatření na snížení energetické chudoby a do poloviny roku 2017 předložila pro tuto oblast akční plán;
22. trvá na tom, že dostupnost a sběr lepších údajů jsou zásadně důležité proto, aby mohla být posouzena situace a pomoc co nejúčinněji zacílena na občany trpící energetickou

chudobou;

23. domnívá se, že rámec pro správu energetické unie by měl zahrnovat cíle a zprávy z členských států týkající se energetické chudoby a že by měly být vyvinuty klíčové ukazatele pro měření energetické chudoby;
24. domnívá se, že opatření v oblasti energetické účinnosti jsou zásadní pro jakoukoliv strategii řešení energetické chudoby a z dlouhodobého hlediska jsou mnohem levnější než řešení této otázky výhradně skrze politiky sociálního zabezpečení; požaduje kroky k zajištění toho, aby při renovování stávajících budov z hlediska energetické účinnosti dostali přednost občané trpící energetickou chudobou v rámci přezkumu směrnice o energetické náročnosti budov; navrhuje zvážit jako možný cíl snížení počtu energeticky neúčinných domů do roku 2030, se zaměřením na nájemní domy a sociální bydlení;
25. žádá, aby revidovaná směrnice o energetické účinnosti zahrnovala ustanovení, podle něžž bude značné minimální procento opatření v systémech závazků v oblasti energetické účinnosti zaměřeno na spotřebitele s nízkými příjmy;
26. žádá, aby finanční prostředky EU pro energetickou účinnost a podporu vlastní výroby energie byly zaměřeny na energeticky chudé spotřebitele s nízkými příjmy a zabývaly se otázkou rozdělení pobídek mezi nájemníky a vlastníky budov;
27. domnívá se, že dobře zacílené sociální sazby jsou zásadně důležité pro zranitelné občany s nízkými příjmy, a proto by měly být podporovány;
28. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě a Komisi.